

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств **Херсонської області**
щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2022 року

**Опитування закінчилося з
початком війни**

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Херсонської області в I кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Херсонської області у I кварталі 2022 року свідчать, що напередодні війни респонденти прогнозували **значне скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та негативно оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **значне скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 40.0% (у попередньому кварталі – 50.0%) (найпесимістичніші очікування серед регіонів) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги високими темпами:** частка респондентів, які очікували інфляцію понад 7.5%, становила 80.0% (у попередньому кварталі – 67.7%), у цілому по Україні – 81.6%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називали витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 2);
- **суттєву девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікувало 90.0% респондентів (у попередньому кварталі – 91.7%), у цілому по Україні – 81.6%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у IV кварталі 2021 року – 0.0%). У цілому по Україні респонденти очікували поліпшення фінансово-економічного стану: баланс відповідей – 7.2% (таблиця);
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у попередньому кварталі – 8.3%) (таблиця), у цілому по Україні – 17.0%;
- **значне зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт та на машини, обладнання та інвентар:** баланси відповідей – «мінус» 55.5% та «мінус» 33.3% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 0.0% та 10.0% відповідно). У цілому по Україні очікувалося збільшення інвестиційних видатків: баланси відповідей – 0.9% та 14.3% відповідно (таблиця);
- **значне скорочення працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 30.0% (у IV кварталі 2021 року – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні очікувалося помірне зростання кількості працівників на своїх підприємствах – 1.5%;
- **стрімке зростання цін як на товари/послуги, що купують підприємства, так і на товари/послуги, що продають підприємства:** баланси відповідей – 100.0% та 80.0% відповідно (у попередньому кварталі – 100.0% та 91.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника нижчими темпами:** баланси відповідей – 60.0% та 50.0% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 66.7% та 50.0% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що стримували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали занадто високі ціни на енергоносії, а також сировину та матеріали, брак обігових коштів та надмірний податковий тиск (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 5).

Очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом послабилися (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити, надавали перевагу кредитам виключно в національній валюті. Занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави та наявність інших джерел фінансування – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 9).

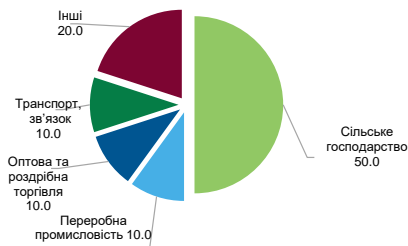
Усі респонденти області зазначали, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

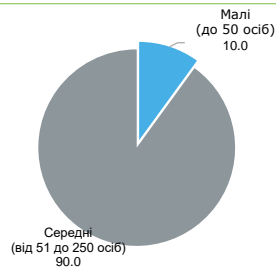
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств був поганий:** баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у IV кварталі 2021 року – «мінус» 8.3%). У цілому по Україні поточний фінансово-економічний стан підприємств був добрий – 6.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишався нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 28.6%);
- **підприємства області працювали на межі власних виробничих потужностей:** – 0.0% (у IV кварталі 2021 року – «мінус» 16.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

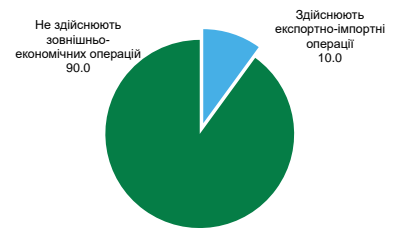
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

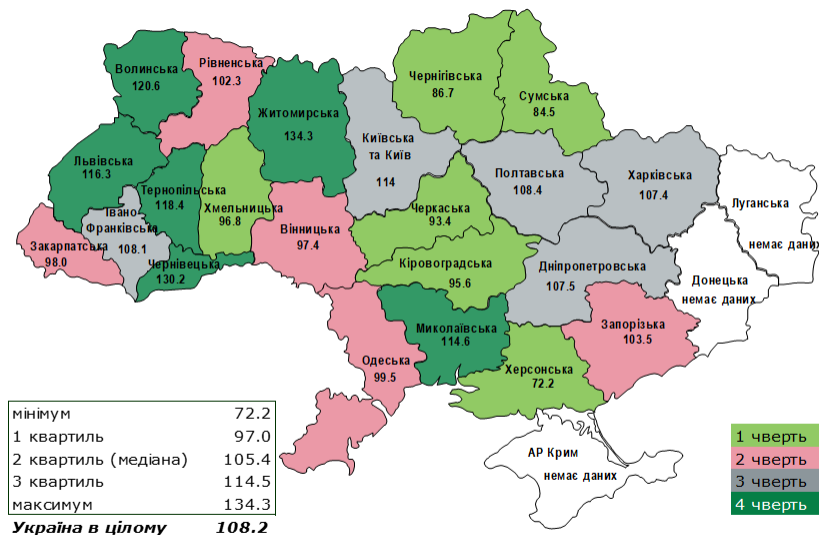

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 01–22 лютого 2022 року;
- опитано всього 10 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

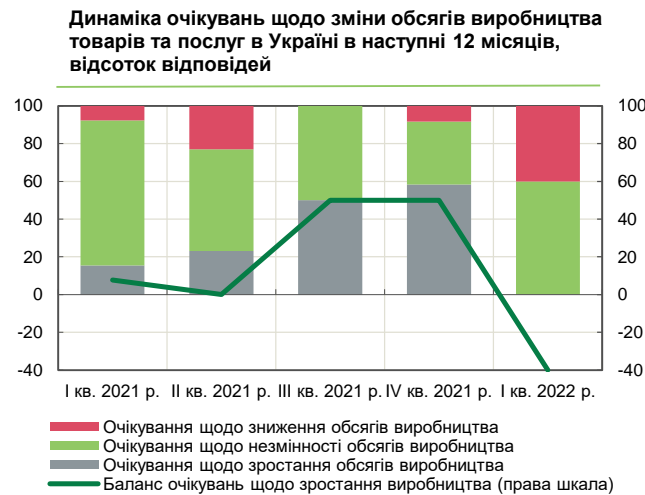
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Херсонської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	-7.7	0.0	18.2	0.0	-10.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	23.1	8.3	8.3	8.3	-10.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-22.2	-22.2	-11.1	0.0	-55.6
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	-9.1	10.0	10.0	-33.3
кількості працівників	0.0	-9.1	-8.3	0.0	-30.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

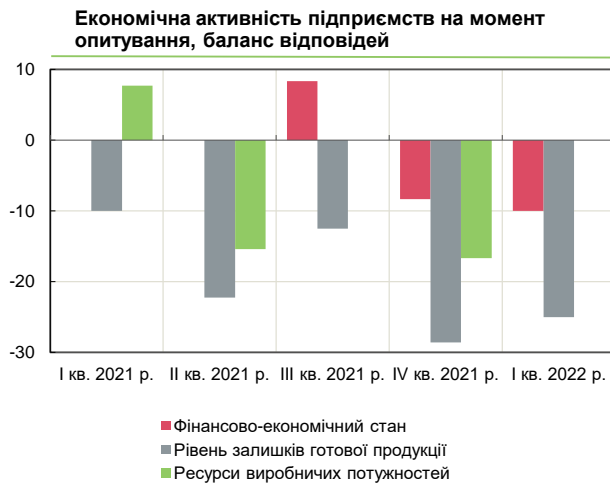
Графік 1

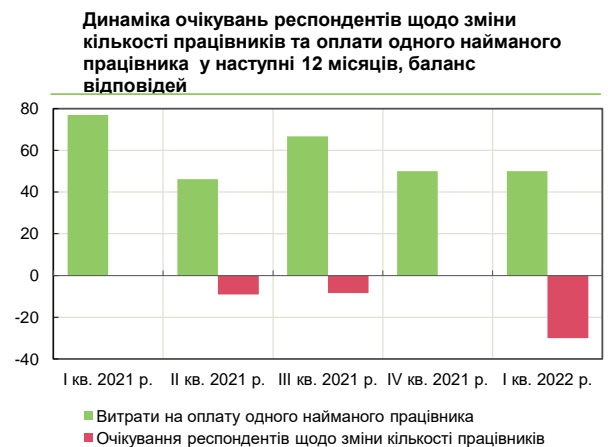
Графік 2

Графік 3

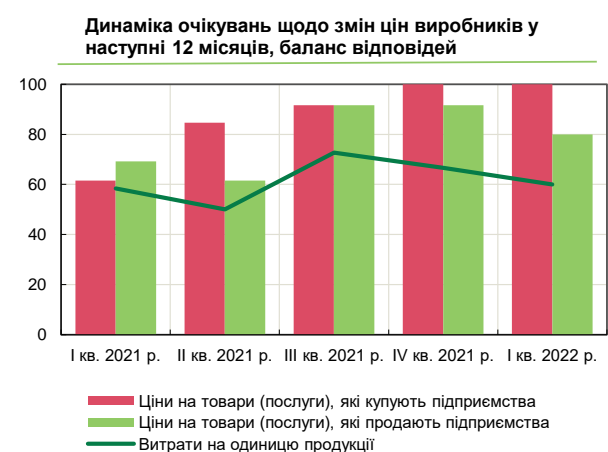
Графік 4

Графік 5

Графік 6

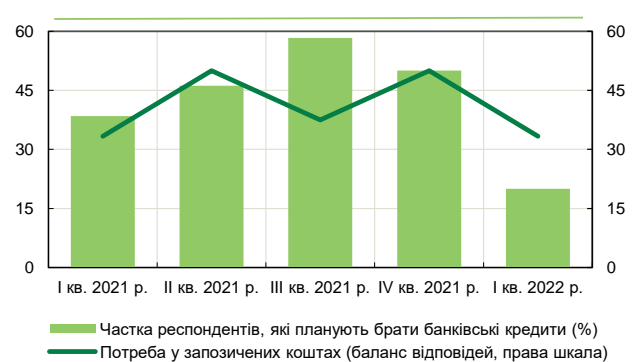
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

